

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.323/2018/9.

A tanács tagjai: Dr. Zsathy János
a tanács elnöke
Dr. Farkas Katalin
előadó bíró
Dr. Magyarfalvi Katalin
bíró

A felperes:

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatal

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: közigazgatási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 66.M.1594/2017/9.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 66.M.1594/2017/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes 2016. október 14. napján álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel iránti kérelmet nyújtott be. A másodfokú hatóság a 2016. december 21. napján kelt ... számú határozatával az elsőfokú hatóság 2016. november 4. napján kelt ... számú határozatát, amelyben a felperes álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel iránti kérelmét elutasította, helybenhagyta a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) 58. § (5) bekezdés d) és e) pontja, 54. § (11) bekezdése, 58. § (5) bekezdés s) pontja, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény

(továbbiakban: Tbj.) 5. § (1) bekezdés e) pontja, 4. § b) pontja, továbbá az egyéni vállalkozókról és az egyéni cégekről szóló 2009. évi CXV. törvény (továbbiakban: Evtv.) alkalmazásával. A határozat indokolása szerint az ügyvéd egyéni vállalkozónak, az ügyvédi tevékenység szüneteltetése pedig kereső tevékenységnek minősül. A felperes álláskeresőként való nyilvántartásba vételéhez az ügyvédi tevékenységét meg kell szüntetnie.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [2] A felperes kereseti kérelmében kérte annak megállapítását, hogy álláskeresőnek minősül, 2016. július 1. napjától álláskeresőként nyilvántartásba vételét, továbbá az alperes kötelezését a közigazgatási jogkörben okozott kár megfizetésére. A felperes álláspontja szerint az Flt. 58. § (5) bekezdésében írt feltételeknek megfelelt, ezért az Flt. 54. § (11) bekezdése alapján álláskeresőkénti nyilvántartásba vételének nem volt akadálya. A felperes álláspontja szerint a Tbj. 8. §-a és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 16. § (1) bekezdése, 20. § (6) bekezdése és 24. §-a együttes értelmezéséből következően 2016. július 1-től az adószáma NAV általi törlésének napjától sem egyéni vállalkozónak, sem egyéni ügyvédnek nem volt tekinthető, ezért az alperes elutasító határozata jogsértő. Az alperes a kereső tevékenység fogalmát is jogsértően értelmezte.
- [3] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte a határozataiban foglalt jogi és ténybeli indokai fenntartásával. Hivatkozott a Kúria Mfv.III.10.142/2014. számú ügyben kifejtett kereső tevékenység fogalom meghatározására, továbbá az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (továbbiakban: Ütv.) 17.-18. §-ai és 21. § (1) bekezdése rendelkezéseire. Érvelése szerint az ügyvédi tevékenység szüneteltetését az egyéni vállalkozó tevékenysége szüneteltetésével azonosan kell értelmezni, azaz a felperes mindaddig, amíg az ügyvédi tevékenységét nem szünteti meg nem vehető álláskeresőként nyilvántartásba.

Az elsőfokú ítélet

- [4] A munkaügyi bíróság a felperes keresetét az Flt. 58. § (5) bekezdés d) és s) pontjai, 54. § (11) bekezdése, a Tbj. 5. § (1) bekezdés e) pontja, 4. § b) pontja, valamint az Ütv. 18. § (2) bekezdése alkalmazásával elutasította. A bíróság érvelése szerint az Flt. speciális jogszabály az Ütv.-hez képest, mely utóbbi általános szabályaival szemben a felperes álláskeresői nyilvántartásba vétel iránti kérelme elbírálásakor az Flt. szabályait kellett alkalmazni.
- [5] A bíróság a közigazgatási jogkörben okozott kár megfizetése iránti kereseti kérelmet a Pp. 339/A. §-a és 23. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásával, hatáskör hiányában nem vizsgálta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett kérte kötelezni az alperest, hogy 2016. július 1-től a felperest álláskeresőként nyilvántartásba vegye a Pp. „idézésre és kézbesítésre vonatkozó szabályainak” megsértése miatt. Kérte annak megállapítását, hogy a foglalkoztatási szervvel együttműködött; a szerv által felajánlott munkahelyet nem utasította vissza; az együttműködést az alperes nem tette lehetővé.
- [7] A felperes álláspontja szerint a bíróság a Pp. 201. §-a megsértésével a szabályszerű bizonyítási eljárást nem folytatta le; a felperes nem kapott lehetőséget a bizonyítékai (pl. NAV igazolás a be nem fizetett egészségügyi hozzájárulásról) előterjesztésére. A bíróság a bizonyítékokat a Pp. 206. §-a megsértésével értékelte; az utolsó tárgyalásra a felperest szabályszerűen nem idézte és az alperes által megjelölt BH-ra nem reagálhatott. A bizonyítékok értékelésének a megsértése körében a felperes számos eseti döntésre hivatkozott.
- [8] A felperes hivatkozott az Alkotmánybíróság 25/2016. (XII.21.) AB határozatára azzal, hogy „nem értékelhető a felperes hátrányára az a mulasztás, hogy az Országgyűlés az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetése alatt az önhibán kívül bekövetkezett munkanélküliség esetére a támogatásra jogosultságot nem szabályozta”.
- [9] A felperes kifogásolta, hogy a bíróság a 2017. február 27-ei tárgyalásra a Pp. 96.-99. §-ai, 125. § (2) bekezdése megsértésével szabályszerűen nem idézte, továbbá álláspontja szerint sérült a tisztességes eljáráshoz és a per ésszerű időtartamon belüli befejezéséhez való joga; a bíróság tévesen állapította meg, hogy kártérítésre (sérelemdíjra) az álláskeresőként való nyilvántartásba bejegyzés iránti kérelme jogsértő elutasítása miatt nem jogosult.
- [10] A felperes érvelése szerint nem minősült egyéni vállalkozónak, a NAV az adószámát megszüntette, ezért az álláskereső nyilvántartásába szerepelnie kellett volna. A felperesre, mint az ügyvédi tevékenységét szüneteltető igénylőre a Tbj. 4. § b) pontjával szemben a Tbj. 8. § e) pontját kell alkalmazni.
- [11] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte jogszabálysértés hiányában. Az alperes érvelése szerint az Flt. 58. § (5) bekezdés s) pontja, a Tbj. 5. § (1) bekezdés e) pontja és 4. § b) pontja értelmében az Ütv. hatálya alá tartozó ügyvéd egyéni vállalkozónak minősül. Az Evtv. alapján a tevékenységét szüneteltető egyéni vállalkozó álláskeresőként – az Flt. 58. § (5) bekezdés e) pontjára figyelemmel – nyilvántartásba nem vehető, mely értelmezést alátámasztja a Kúria Mfv.III.10.142/2014. számú ítéletében kifejtett álláspontja is. Az Ütv. 17.-18. §-ai és 21. § (1) bekezdéséből sem lehet levezetni, hogy az ügyvédi tevékenység szüneteltetése – az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetésével azonosan – ne minősülne kereső tevékenységnek. A felperes az ügyvédi tevékenysége megszüntetéséig

álláskeresőként nem vehető nyilvántartásba.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott az alábbiak szerint.
- [13] A felperes 2016. június 9. napi tevékenységi kezdettel főállású egyéni vállalkozóként kért adószámot jogi ügyvédi tevékenységre, mely vállalkozói tevékenységét a Budapesti Ügyvédi Kamara határozata értelmében - tagsági viszonya érintetlenül hagyása mellett - 2016. június 30. napjától, határozatlan időre szüneteltette. 2016. december 30-án benyújtott kérelme alapján, kérelmének megfelelően egyéni vállalkozói adószáma 2016. június 30. napi időponttal megszüntetésre került.
- [14] A felperes 2016. október 14. napján álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel iránti kérelmet terjesztett elő alperesnél.
- [15] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen eljárásjogi jogszabályok [Pp. 96.-99. §-ai, 125. § (2) bekezdése, 201. §-a és 206. §-a] bíróság általi megsértését állította, továbbá kifogásolta, hogy a 2018. február 27. napjára kitűzött tárgyalásra szabályszerűen nem idézték.
- [16] A peradatok szerint a 2017. október 19. napján megtartott tárgyaláson, amelyen a felperes jelen volt a bíróság a tárgyalást elhalasztotta és új határnapként 2017. december 14. napját tűzte ki, amelyre a jelenlévő feleket szóban rendelte idézi. A 2017. december 14. napjára kitűzött tárgyalás megtartására a bíró betegsége miatt nem került sor, melyről a bíróság a feleket (felperest 2017. december 13-án 11:08 órakor) e-mailben értesítette, mely tájékoztatást a felperes az e-mailre még ezen a napon 11:44 órakor e-mailben adott „Kösz” válasszal tudomásul vette. A bíróság 2018. február 27. napjára tűzte ki az újabb tárgyalást, az idéző végzés a felperes tartózkodási helyéről a bírósághoz (kétszeri sikertelen kézbesítést követően) 2018. február 15-én nem kereste jelzéssel érkezett vissza. A bíróság a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent felek távollétében megtartott tárgyaláson hozott érdemi döntést.
- [17] A Pp. 96. §-a az idézés általános szabályait, az idézés közlésének néhány lehetséges módját [(3) bekezdés] rögzíti, a kézbesítés részletes szabályait a 97.- 99. §-ai és külön jogszabályok tartalmazzák. A Pp. 97. §-ából kitűnően a fél részére kézbesített iratot a félnek, ha meghatalmazottja van, a képviselőjének kell kézbesíteni. A Pp. 98. §-a a kézbesítés akadályára (címezett meghal vagy megszűnt), a 99. §-a a bírósági iratok kézbesítésének módjára vonatkozó szabályokat tartalmazza. A Pp. 99. § (2) bekezdése kézbesítési vélelmet állít fel, amely akkor alkalmazható, ha a fél megtagadta a küldemény átvételét, vagy a címezett a küldeményt a postán határidő alatt nem vette át.
- [18] A peres iratok között rendelkezésre álló, a 2017. február 27. napján tartandó tárgyalásra szóló 7. számú idéző végzést a posta 2018. január 29-én és 2018. február 5-én a felperes részére történt

sikertelen kézbesítések (az értesítők elhelyezését) követően 2018. február 13. napján küldte vissza „nem kereste” jelzéssel a bíróságnak. A felperes részére a küldemény azért nem volt kézbesíthető, mert azt határidőn belül a postán nem vette át, a szabályszerű közlés joghatásai a második kézbesítési kísérletet követő ötödik munkanapon bekövetkeztek.

- [19] A munkaügyi bíróság a fentiek alapján a Pp. 96.-99. §-ai megsértése nélkül járt el. A felperes a Pp. 125. § (2) bekezdése bíróság általi megsértésére is tévesen hivatkozott a folytatólagos tárgyalási határnap kitűzése és tárgyalási időpont tekintetében, mivel a hivatkozott jogszabályhely az első tárgyalás kitűzésére (tárgyalási időköz) tartalmaz jogszabályi rendelkezéseket.
- [20] A felperes kifogásolta a bíróság bizonyítási eljárását és a bizonyítékok értékelését a Pp. 201. §-a és 206. §-a megsértését állítva.
- [21] A perbeli jogvita eldöntése jogkérdés volt, amelyhez a bíróságnak bizonyítási eljárást nem kellett lefolytatnia. A perben eldöntendő kérdés az volt, hogy a felperes ügyvédi tevékenységének a szüneteltetése kereső tevékenységnek minősül-e. Az alperes nem vitatta, hogy a felperes az általa megjelölt időszakban okiratokkal is bizonyítottan az ügyvédi tevékenységét szüneteltette.
- [22] A Pp. 201. §-a értelmében a közvetlenség elvéből következően a bizonyítást elsősorban az ügyben eljáró perbíróságnak kell lefolytatnia; ettől kivételesen és csak akkor indokolt eltérni, ha a bizonyítás a perbíróság előtti foganatosítása aránytalan többletköltséggel vagy nehézséggel jár, vagy más módon lehetetlen.
- [23] A Pp. 206. §-a a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó szabályokat tartalmaz.
- [24] Tekintettel arra, hogy a peres eljárásban bizonyítási eljárásra nem került sor, nem volt olyan tény vagy körülmény, amely bizonyításra szorult volna, a bíróság sem mérlegelt bizonyítékokat, ezért a Pp. 201. §-a és 206. §-a bíróság általi megsértése fel sem merülhetett.
- [25] A felperes érdemében is vitatta a jogerős ítéletet.
- [26] Az álláskeresői ellátást álláskereső személy számára biztosítanak a jogszabályok. A jogvita alapját az képezte, hogy a tevékenységét szüneteltető ügyvéd az Flt. 58. § (5) bekezdés d) pontja szerinti álláskereső személynek minősül-e, s mint ilyen személyt az Flt. 54. § (11) bekezdése alapján az állami foglalkoztatási szervnek álláskeresőként nyilvántartásba kell hogy vegye. Az Flt. 54. § (11) bekezdése határozza meg, hogy mely személyt lehet álláskeresőként nyilvántartásba venni: azt, aki megfelel az 58. § (5) bekezdés d) pontjának 1-5. alpontjaiban meghatározott feltételeknek és kötelezettséget vállal arra, hogy az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik [58. § (9-10) bekezdés]. Az Flt. 58. § (5) bekezdés d) pontjának 4. alpontja szerint álláskereső az a személy, aki (...) egyéb kereső tevékenységet nem folytat. Az Flt. 58. § (5) bekezdés e) pontja értelmében kereső tevékenység minden olyan munkavégzés, amelyért díjazás jár, továbbá kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni azt a személyt is, aki külön törvény

szerint egyéni vállalkozónak minősül. Az Flt. 58. § (5) bekezdése az egyéni vállalkozó fogalmát is értelmezi utaló rendelkezéssel. Az s) pont szerint egyéni vállalkozó: a Tbj. 5. §-a (1) bekezdésének e) pontja szerinti biztosított, a Tbj. 4. §-ának b) pontjában meghatározott személy. A Tbj. 4. § b) pont 3. alpontja az ügyvédi törvény hatálya alá tartozó ügyvédek az egyéni vállalkozónak minősülő személyek között sorolja fel. Azt a kérdést, hogy a felperes megfelel-e az Flt. 58. § (5) bekezdés d) pontja 4. alpontja feltételeinek az Flt. és a Tbj. fenti rendelkezései alapján kell megítélni. Az Flt. 54. § (11) bekezdése alapján álláskeresőként történő nyilvántartásba vételre jogosultság szempontjából az Ütv. hatálya alá tartozó ügyvédek sem esnek kedvezőbb megítélés alá, mint az egyéni vállalkozónak minősülő személyek.

- [27] A Kúria számos határozatában (Mfv.III.10.248/2015/7, Mfv.III.10.142/2014., MFv.III.10.745/2009/4., Mfv.III.10.682/2015/5., Kfv.III.38.175/2014/3., Kpkf.IV.37.453/2016/2.) akképp foglalt állást, hogy az Flt. vonatkozásában az az egyéni vállalkozó, aki e státusszal rendelkezik - függetlenül a tevékenysége szüneteltetésétől - kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni.
- [28] Az Alkotmánybíróság a 25/2016. (XII.21.) AB határozatában (továbbiakban: AB határozat) megállapította „mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség áll fenn amiatt, hogy az Országgyűlés az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetése alatt az önhibán kívül bekövetkezett munkanélküliség esetére a támogatásra jogosultságot nem szabályozta". Az AB határozat [34] bekezdése: „az Flt., a Tbj. és az Evtv. együttesen értelmezhető úgy, hogy a vállalkozást önként szüneteltető egyéni vállalkozó e jogviszonya alapján a hatályos szabályok szerint nem minősül álláskeresőnek, mert biztosítási jogviszonya áll fenn, ebből fakadóan pedig nem lehetett a bíróság döntését önkényesnek ítélni. [37] bekezdés: „Jelenleg nincs olyan szabály, amely megengedné, hogy - a szüneteltetéshez vezető személyes döntés és a megszüntetés közötti választás - eltérő okokra alanyi jogon járó, munkanélküliség esetére szóló ellátásnál figyelemmel legyenek". Az Alkotmánybíróság az Országgyűlést 2017. június 30. napjáig bezárólag hívta fel jogalkotói feladata teljesítésére.
- [29] Az Alkotmánybíróság a bíróságok jelen ügyben is irányadó jogértelmezését a fentebb hivatkozott határozatában nem ítélte alaptörvény-sértőnek. Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet megállapító határozatára sem a közigazgatási-, sem a bírósági eljárásban közvetlenül érvényesíthető jogosultság nem alapítható.
- [30] A jogalkotó az Alkotmánybírósági határozatban foglaltaknak eleget téve a 2018. évi XCIV. törvény 12. § (1) bekezdése rendelkezésével az Flt. 58. § (5) bekezdés e) pontját a 2019. január 1. napjától hatályos kiegészítő 6. alpontban rögzítette: „Nem kell kereső tevékenységet folytató személynek tekinteni az s) pont szerint

egyéni vállalkozónak minősülő személyt arra az időtartamra, amely alatt tevékenységét a jogszabályban meghatározott módon szünetelteti." Az eljáró hatóságok határozataikat 2016. november 4., illetve 2016. december 21. napján hozták meg, az ezen időpontokban hatályos jogszabályok alapján. A bíróságok a közigazgatási határozatot - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a meghozatalakor hatályos jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül (Pp. 339/A. §), ezért a 2019. január 1. napjától hatályos jogszabályi rendelkezés alkalmazására nem volt lehetőség.

- [31] A peres eljárásnak nem volt a tárgya annak vizsgálata, hogy a felperes a foglalkoztatási szervvel együttműködött; a szerv által felajánlott munkahelyet nem utasította vissza; az együttműködést az alperes nem tette lehetővé, ezért a bíróságnak ezekben a kérdésekben nem kellett döntenie, továbbá jogszabálysértés nélkül mellőzte a felperes sérelemdíj megfizetése iránti kérelmének a vizsgálatát is.
- [32] A fentiekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával - az indokolás kiegészítésével - hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [33] A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére.
- [34] A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IMr. 13. § (2) bekezdése alapján a magyar állam viseli.
- [35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. január 21.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő